THE EFFICIENCY OF EXTRACURRICULAR ACTIVITIES FROM THE PERSPECTIVE OF EDUCATIONAL PARTNERSHIPS

Claudia Florina Pop
Lecturer, PhD., University of Oradea

Abstract:Extracurricular activities, generally speaking, have the most interdisciplinary character, provide the most effective ways of shaping the character of children in primary classes as they are the closest and most accessible educational factors to their souls. That is why the school must be open to this type of activity that takes the most varied forms.All these educational activities, if well-balanced, well-motivated and especially well-organized, offer the opportunity to capitalize on pupils' accumulation during a whole training cycle, or some of them can have an echo in their souls all their life.

Keywords: strategy, educational process, partnership, educational projects, extracurricular activities

Modernizarea şi perfecţionarea procesului intructiv-educativ impune îmbinarea activităţii şcolare cu activităţi extracurriculare ce au numeroase valenţe formative. Activităţile extracurriculare sunt activităţi complementare activităţii de învăţare realizată la clasă, umăresc lărgirea şi adâncirea informaţiei, cultivă interesul pentru diferite ramuri ale ştiinţei, atrag individual la viaţa socială, la folosirea timpului liber într-un mod plăcut şi util, orientează elevii către activităţile utile care să întregească educaţia la clasă, contribuind la formarea personalităţii.

Un curriculum unitar nu poate răspunde singur diversităţii umane, iar idealul educaţiei devine o realitate tot mai stringentă a vremurilor în care trăim. Însă, fără a minimaliza importanţa educaţiei de tip curricular, este tot mai evident faptul că educaţia extracurriculară, cea realizată în afara procesului de învăţământ, are un rol bine stabilit în formarea personalităţii tinerilor. Modelarea, formarea şi educaţia generaţiilor tinere cere timp şi dăruire. Vremurile în care trăim au nevoie de oameni în a căror formaţie, caracterul şi inteligenţa interacţionează pentru propria evoluţie a individului. (Ionescu, M., 2000).

Educaţia extracurriculară este realizată dincolo de procesul de învăţământ şi îşi are rolul şi locul bine stabilite în formarea personalităţii elevilor. Educaţia prin activităţi extracurriculare urmăreşte identificarea şi cultivarea corespondenţei optime dintre aptitudini, talente, precum şi stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Vizitele programate la muzee, expoziţii, monumente şi locuri istorice, case memoriale, toate acestea constituie un mijloc de a preţui valorile culturale, folclorice şi istorice ale ţării. Pe de altă parte, vizionarea de filme, spectacole de teatru, precum şi a emisiunilor de televiziune, specifice vârstei elevilor, poate constitui de asemenea, o sursă de informaţii, dar, în acelaşi timp, şi un punct de plecare în organizarea unor acţiuni interesante. Elevul face astfel cunoştinţă cu lumea artei. Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive, stimulează şi orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzică, sport, poezie, pictură. Nu trebuie să uităm nici importanţa stabilirii legăturilor dintre disciplinele studiate la clasă şi, implicit, a conexiunilor dintre domeniile diferite de ştiinţe, care îi formează pe elevi pentru viaţă.

BDD-A28682 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.108 (2026-11-17 21:49:10 UTC)

Aşadar, altfel se va raporta un elev la un scriitor pe care a avut oportunitatea să-l întâlnească, să-l asculte sau chiar să-l intervieveze. Lucrul acesta se poate întâmpla fie prin intermediul unui simpozion la care pot participa şi elevii. De asemenea, vizitele programate la casele memoriale, amintite mai sus, pot avea un impact deosebit asupra elevilor, aceştia intrând în contact cu lumea concretă în care şi-a dus existenţa un scriitor sau altul şi înregistrând cu rapiditate informaţii legate de biografia lor. Nu trebuie neglijat nici faptul că elevii pot vedea manuscrise ale scriitorilor, pot vedea spaţiul în care fiecare scriitor intra în lumea imaginară a personajelor create de el, pot vedea pupitrele sau mesele de lucru ale scriitorilor, peniţe sau alte ustensile de scris ale acestora, care devin de neuitat, legându-i pe scriitori de sufletele elevilor. (Iser, W., 2006)

Activităţile extraşcolare pot îmbrăca variate forme, aşa cum am văzut mai devreme: spectacole cultural-artistice (serbări şcolare), excursii, vizite drumeţii, concursuri, întreceri sportive, cercuri pe discipline, cercuri literare, proiecte educaţionale. Cu valenţe formative pentru elevi sunt şi proiectele educaţionale desfăşurate pe parcursul unui an şcolar, sau a mai multor ani şcolari, având ca parteneri educaţionali şi alte instituţii din comunităţile locale: biblioteci, spital, biserici, teatru, şcoli din judeţ, centre de documentare şi informare. De exemplu, o carte citită şi apoi vizionată într-o formă dramatică devine mai apropiată de elevi.

Rolul şi misiunea învăţământului actual este de a-i forma pe copii sub aspect psiho-intelectual, fizic şi socio-afectiv, pentru a se putea adapta cu uşurinţă la nou. Complexitatea acestor finalităţi educaţionale impune îmbinarea activităţilor curriculare cu cele extracurriculare, iar parteneriatul educaţional apare ca o necesitate.

Parteneriatul educaţional este o atitudine dezvoltată în sprijinul progresului societăţii prin prisma educativă şi presupune participarea la o acţiune comună, interacţiuni constructuve acceptate de către toţi partenerii, comunicare eficientă între participanţi, interelaţionare. Parteneriatul educaţional urmăreşte transformarea reală a elevilor în actori principali ai demersului educaţional, urmărindu-se atingerea unor obiective de natură formală, informală, socio-comportamentală.

Aceste parteneriate implementează un sistem de educaţie timpurie, un proces complex şi îndelungat care cere o colaborare strânsă şi continuă, şi o comunicare eficientă între şcoală şi alte instituţii de cultură şi educaţie, în vederea asigurării coordonării tuturor măsurilor privind drepturile, protecţia şi dezvoltarea viitoare a copilului. (Bărduţă, V., 2002)

În cadrul acestor parteneriate se pot parcurge următoarele conţinuturi: transmiterea unor informaţii despre ecologie, dobândirea unor cunoştinţe despre relaţia om-mediu, educarea unor comportamente şi conduite civilizate, îmbogăţirea vocabularului activ cu cuvinte din diferite domenii, cultivarea unor atitudini de investigare, cercetare etc. Proiectul de parteneriat, formă modernă şi complexă de învăţare-evaluare, se bazează pe toate formele de organizare a actitvităţilor individual, pe perechi, pe grupe, frontal, grupele participante, devenind o comunitate de învăţare în care fiecare contribuie atât la propria formare, cât şi la procesul de învăţare colectiv.

Varietatea activităţilor extracurriculare oferite creşte interesul elevilor pentru şcoală şi pentru oferta educaţională. Acest tip de activităţi organizate pot avea conţinut cultural-artistic, ştiinţific, sportiv sau de participare la viaţă prin activităţi ale comunităţii locale. Acestea contribuie la gândirea şi completarea procesului de învăţare, la dezvoltarea înclinaţiilor şi aptitudinilor elevilor, la organizarea raţională şi plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, elevii , indiferent de ciclul de pregătire, participă într-o atmosferă de voie bună şi optimism, cu însufleţire şi dăruire la astfel de activităţi. (Ionescu, M., Chiş, V. 2001) Potenţialul

BDD-A28682 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.108 (2026-11-17 21:49:10 UTC)

larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor, dar să-i și lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase.

Desfășurate ca o continuare firească a orelor de curs, activitățile extracurriculare reușesc să atingă obiective prioritare ale procesului intructiv-educativ ca: dobândirea de cunoștințe din diverse domenii; cultivarea respectului față de semeni și față de sine; educarea în spiritul dragostei și respectului față de natură, față de patrie; dezvoltarea capacităților creatoare ale elevilor.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal care permite elevilor cu dificultăți să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Un obiectiv important al activităților extracurriculare îl constituie organizarea eficientă, utilă și educativă a timpului liber al elevului. Acestea se pot desfășura se pot desfășura atât in școală, în afara orelor de curs, cât și în afara școlii. Sunt menite să ofere elevilor oportunități multiple de recreere, să le dezvolte spiritul de competiție, să le valorifice potențialul intelectual și aptitudinile, să le stimuleze imaginația, creativitatea și inițiativa.

Un exemplu oportun in acest sens este cultivarea lecturii de plăcere. Ce rol au activitățile nonformale, extracurriculare în cultivarea lecturii de plăcere? Având în vedere funcția cognitivă și formativ-educativă a lecturii la toate vârstele și în mod deosebit în primii ani de școală, când afectivitatea are un caracter hotărâtor în receptarea mesajului etic și estetic al textelor literare, micul școlar trebuie deprins cu tehnica efectuării unei lecturi active, în concordanță deplină cu particularitățile de vârstă și individuale. Contactul cu opera, receptată în propriul ei cod, la vârsta școlară mică, îmbracă forme specifice impuse de: gradul dezvoltării psihice, gândire, limbaj, emoții, sentimente; sfera de interese, trebuințe, preocupări și posibilități de înțelegere a semnificației operei. (Iser, W., 2006)

Având în vedere rolul scăzut pe care familia, din pacate, îl are în încurajarea și cultivarea lecturii de plăcere a copiilor, credem cu tărie că activitățile școlare, și cu precădere cele extrașcolare pot avea o influență benefică în devenirea elevilor ca cititori activi.

Totuși, o resursă și un sprijin permanent în educarea și dezvoltarea copiilor o constituie implicarea familiei, părinților ca parteneri în educație. În zonele urbane, nivelul de ocupare a populației a crescut; părinții nu au suficcient timp să-și supravegheze copilul în familie, pe când în zonele rurale natura ocupațiilor, în special cele legate de agricultură, oferă, aparent, mai mult timp părinților pentru supravegherea copiilor în familie. De asemenea, modelul familiei lărgite (părinți, copii, bunici), care este conservat îndeosebi în zonele rurale, este în favoarea educării copilului în familie în perioada vârstei mici. Astfel, parteneriatele încheiate cu familia, în special cele încheiate în cadrul unităților educaționale, vizează dezvoltarea și implementarea unor programe de formare pentru părinți. De aemenea, formarea trebuie să garanteze faptul că părinții vor deveni mai sensibili la problemele sociale și psihologice, precum și la probleme de orice gen atunci când își cresc copiii. (Cosmovici, A, Iacob, L., 2008)

Astfel, părinții au posibilitatea să-și cunoască mai bine copiii, modul lor de manifestare în viața de grup, pot înțelege mai bine rolul lor educativ. Printre obiectivele pe care tind să le aibă acest gen de parteneriate în dezvoltarea copilului amintim: înlăturarea factorilor perturbatori în cadrul comunicării – școală – familie; creșterea gradului de implicare a părinților în toate

BDD-A28682 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.108 (2026-11-17 21:49:10 UTC)

activitățile școlare și extrașcolare; schimbarea mentalității neadecvate a unor părinți față de școală; cunoașterea de către părinți a posibilităților și nevoilor psiho-fizice ale copiilor; învățarea unor deprinderi și tehnici de muncă intelectuală sub formă de activități comunie elevi – părinți – cadre didactice.

Rolul școlii se extinde dincolo de transmiterea de cunoștințe și formare de abilități. Ea funcționează ca un centru de legătură și sprijin pentru celelalte instituții din comunitate, devenind astfel un organizator social al comunității, ca element dinamizator al rețelei de structuri comunitare, care să aibă inițiativa parteneriatelor în măsură să reabiliteze comunitatea după noi valori și repere. Mediul educațional favorabil învățării, înțeles atât în mediul fizic(amenajarea spațiilor, afișaje, facilități etc), cât și ca atmosferă generală, are o mare importanță pentru succesul activităților desfășurate la nivelul școlii.

Valoarea educației crește într-o lume în care schimbările s-au accelerat simțitor, într-o societate a opțiunilor individuale și sociale multiple, marcată de o multitudine de tranziții, de naturi diferite. Educația este somată să răspundă provocărilor unei lumi a societăților și indivizilor în derută, o lume în care s-au pierdut și se pierd repere, sisteme de referință, iar sistemele etice se află în criză. Ea trebuie să construiască drumuri noi pentru speranță, prin formarea unor cadre cât mai flexibile, a unor capacități și comportamente capabile să facă față schimbării permanente și să adapteze elevul la incertitudine și complexitate. Școala este chemată să contribuie decisiv la reconstrucție spirituală, la redefinirea unor noi sisteme de valori.

În urma *parteneriatelor școlare,* fiecare din părțile implicate în actul educativ are diferite beneficii: profesorii au astfel posibilitatea deprinderii de noi abilități în planificarea și managementul proiectului. Reuniunile cu colegii din diferite țări europene sunt o oportunitate de a cunoaște alte sisteme educaționale și metode de predare ce pot inspira inovația în școală. În plus, întâlnirile profesionale cu colegi străini pot conduce la stabilirea de prietenii mai profunde decât colaborarea în proiect. (Cernea, M., 2000)

Atât profesorii, cât și elevii dobândesc noi abilități relevante, atât pentru viața profesională, cât și pentru cea personală, precum și abilități de comunicare și prezentare, luarea deciziei, rezolvarea de probleme și managementul conflictului, creativitate, munca în echipă și solidaritate. Ei învață limbi străine noi și le pot practica pe cele pe care le cunosc deja. Ideea dezvoltării profesionale și reușitei conduce la motivație crescută și satisfacție. Școlile beneficiază de motivația sporită a profesorilor și elevilor împreună cu creșterea corespunzătoare a nivelelor de interes și reușitelor școlare. Părinții beneficiază de sporirea interesului elevilor, motivației acestora și reușitei școlare.

În esență, rolul parteneriatelor, indiferent de actorii intre care se leagă acestea, este de a crea viitori cetățeni, acest lucru nu este suficient a se învăța doar în cadrul activităților de educație pentru societate. De aceea, este nevoie de participarea la activități extracurriculare, la viata comunității. Ca atare, procesul educațional început în școală se extinde și asupra comunității. (Cernea, M., 2000)

Copilul are posibilitatea să recunoască problemele acesteia, să fie mult mai atent la ce se petrece în jurul său, să caute să rezolve probleme, să-și dezvolte spiritul de inițiativă. Proiectele de parteneriat educațional cu comunitatea locală (primărie, poliție) au ca argument educația școlarilor pentru cetățenie democratică în vederea formării unor cetățeni activit și responsabili. Prin acțiunile desfășurate în acest sens, copiii își însușesc concepte cheie: libertate, egalitate, solidaritate, cunosc modul de funcționare a instituțiilor democratice, sunt puși în diferite situații de a respecta pe cei de lângă ei, își formează deprinderi de a-și proteja propria persoană și pe ceilalți.

BDD-A28682 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.108 (2026-11-17 21:49:10 UTC)

Comunitatea reprezintă cadrul cultural, spiritual și geografic de dezvoltare a elevului. Prin caracteristicile sale poate canaliza și susține interesele școlii. De aceea elevii trebuie să fie implicați în derularea proiectelor educaționale care cuprind factori de putere în relația educativă: școală, familie, comunitate. Astfel, elevii învață să gândească critic, complex, își dezvoltă gândirea multicauzală, experimentează abilități de rezolvare de probleme, de empatie, de toelranță etc.

În final, trebuie amintite și parteneriatele cu Organizațiile Non-Guvernamentale (ONG) și rolul lor în dezvoltarea elevului. Prin încheierea de parteneriate cu acestea, scopul este acela de promovare și valorizare a diversității și egalității în drepturi; promovarea și respectarea personalității și a drepturilor copilului; conștientizarea importanței educației pentru sănătate; promovarea comportamentelor sănătoase și prevenirea comportamentelor cu risc (campanii antidrog, împotriva fumatului, abandonului școlat etc)

Proiectarea și implementarea unor activități extracurriculare și extrașcolare, în școală și în comunitate, pe baza parteneriatului dintre elevi, profesori, membri ai comunității locale este o necesitate a activităților didactice. Extinderea preocupării pentru educație și, mai ales elaborarea, coordonarea și desfășurarea unor proiecte educaționale extracurriculare ne atrag atenția nu atât asupra importanței acestora, cât mai ales asupra implicațiilor pe care le are asupra construirii și modelării personalității viitorilor cetățeni ai planetei, elevii de azi.

Multitudinea activităților extracurriculare desfășurate cu copiii conduc la dezvoltarea personalității acestora prin contactul pe care îl au cu mediul înconjurător, cu diverși factori din societatea din care fac parte. Comunicarea și colaborarea eficientă între parteneri, contribuie, în final, la îndeplinirea obiectivelor proiectului dar și la continuitatea pe termen lung a acestuia, cei câștigați fiind în primul rând elevii, apoi școala, comunitatea etc., toți cei implicați, și nu numai.

BIBLIOGRAPHY

Bărduță, Vasile (2002) *Valențe formative ale educației*, Editura Conphys, Rm Vâlcea;

Cernea, M. (2000) *Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământîn Învățământul Primar*, Editura Discipol, București;

Cosmovici, Andrei; Iacob Luminița (coord) (2008) *Psihologie școlară*, Polirom, Iași

Ionescu, M; Chiș, V. (2001) *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire,* Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;

Ionescu, M. (2009) *Demersuri creative în predare și învățământ*, Editura Presa Clujeană, Cluj-Napoca;

Iser, W. (2006) *Actul lecturii. O teorie a efectului estetic*, Paralela 45, Pitești

BDD-A28682 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.108 (2026-11-17 21:49:10 UTC)